

ZAPISNIK

sa 54. sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 9. oktobra 2019.godine

Sjednica Odbora je počela u 10 sati.

Odborom je, na sjednici, predsjedavao poslanik dr Suad Numanović, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi Odbora: Maja Bakrač, dr Halil Duković, Nikola Divanović, mr Boris Mugoša, dr Nedžad Drešević, doc. dr Draginja Vuksanović Stanković, Janko Vučinić i dr Vera Bulatović.

Na poziv Odbora, a u cilju dobijanja potrebnih informacija i stručnih mišljenja, sjednici su prisustvovali: dr Kenan Hrapović, ministar zdravlja, Darko Radunović, ministar finansija, Sead Čirgić, direktor Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, dr Aleksandar Mugoša, predsjednik Ljekarske komore Crne Gore, dr Milena Popović Samardžić, predsjednica Sindikata doktora medicine Crne Gore, dr Vladimir Pavićević, predsjednik Sindikata zdravstva Crne Gore i dr Ljiljana Krivokapić, predsjednica Samostalnog sindikata zdravstva Crne Gore.

Takođe, sjednici Odbora su prisustvovali i: Milica Škiljević, generalna direktorica Direktorata za ekonomiku i projekte u zdravstvu u Ministarstvu zdravlja, Bojan Paunović, v.d. generalnog direktora Direktorata za državni budžet u Ministarstvu finansija i dr Žanka Cerović, potpredsjednica Sindikata doktora medicine Crne Gore.

U skladu sa članom 55 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, kao zainteresovani poslanici, sjednici su prisustvovali poslanik mr Raško Konjević i poslanica doc. dr Branka Bošnjak.

Rad sjednice pratili su akreditovani mediji.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

KONSULTATIVNO SASLUŠANJE NA TEMU:

„POLOŽAJ I SOCIO-EKONOMSKI STATUS ZDRAVSTVENIH RADNIKA U CRNOJ GORI“

Član Odbora mr Boris Mugoša, na početku sjednice, je proceduralno reagovao i naglasio da sa indignacijom odbacuje, kao neistinitu, informaciju koja se pojavila u nekim medijima, da je vlast primorana da o položaju zdravstvenih radnika otvori raspravu u Skupštini Crne Gore. Iskazao je očekivanje i od predsjednika Odbora da, u ime Odbora, naglasi činjenicu da niko nikoga nije primorao da se održi konsultativno saslušanje, jer da poslanici vladajuće koalicije u Odboru nijesu htjeli da prihvate Inicijativu za održavanje konsultativnog saslušanja, ne bi se zakazala sjednica Odbora na kojoj se razmatra položaj i socio-ekonomski status zdravstvenih radnika u Crnoj Gori.

Predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje dr Suad Numanović je podsjetio da je, na 53. sjednici, koja je održana 1. oktobra 2019. godine Odbor razmotrio Inicijativu poslanice doc. dr Draginje Vuksanović Stanković i da je jednoglasno podržana od strane svih članova Odbora. Istakao je da, kao predsjednik Odbora, nema apsolutno nikakvu zadržku da se bilo koja tema, koja je aktuelna, a tiče se života građana iz sfere zdravstva, socijalne zaštite i rada, kandiduje na Odboru. Konstatovao je da je zdravstveni sistem jedan od najkompleksnijih društvenih sistema i da kvalitetno planiranje mora uzeti u obzir sve aspekte njegovog razvoja, s posebnim osvrtom na održivost, stabilnost i racionalnost sistema, efikasnost i efektivnost, kvalitet i bezbjednost zdravstvene zaštite, na svim nivoima. Naglasio je da je obezbjeđivanje dostupne i sveobuhvatne zdravstvene zaštite prioritetni cilj zdravstvene politike Crne Gore. Takođe, naveo je da je važno ulagati u razvoj i jačanje kadrova u zdravstvu da bi se postiglo ostvarenje cilja kojem težimo, a to je da imamo zdravo društvo kojem je dostupna pristupačna, integrisana i kvalitetna zdravstvena zaštita. Neophodno je ulagati u kadrovske kapacitete kroz obezbjeđivanje boljeg životnog standarda, kroz povećanje zarada zdravstvenim radnicima i rješavanje stambenih pitanja zaposlenih, konstantno stručno usavršavanje, nadogradnju znanja i prakse, obezbjeđivanje optimalnih uslova za rad za sve zaposlene, kroz rekonstrukciju i modernizaciju objekata i nabavku medicinske opreme i slično. Naglasio je da su, cijeneći važnost zadovoljnog zdravstvenog radnika, kao i važnost da se o ovoj temi otvori rasprava na Odboru, članovi Odbora jednoglasno podržali Inicijativu da se održi konsultativno saslušanje na ovu temu.

Doc. dr Draginja Vuksanović Stanković, članica Odbora je podsjetila da je na osnovu člana 73 Poslovnika Skupštine Crne Gore uputila Inicijativu za održavanje

konsultativnog saslušanja na temu: „Položaj i socio-ekonomski status zdravstvenih radnika u Crnoj Gori“. Istakla je da su zarade zaposlenih u zdravstvenom sistemu Crne Gore među najnižima u Evropi i navela da je, u avgustu tekuće godine, prosječna zarada iznosila 566€ i naglasila da se sa tim prosječnim iznosom mjesečne zarade ne mogu zadržati kvalitetni doktori i medicinsko osoblje u Crnoj Gori i da treba uraditi sve kako bi se spriječio njihov odlazak iz države. Takođe, istakla je da smatra nedopustivim da zarada ljekara specijaliste bude niža od zarade zamjenika šefa kabineta predsjednika Vlade Crne Gore. Navela je da predstavnici Vlade Crne Gore ukazuju na povećanje poreskih prihoda za 200 mil.€ i visoke stope rasta BDP-a i istakla da je činjenica da realna zarada ima pad od 3% po zvaničnim podacima. Podsjetila je da je, prema podacima Uprave za statistiku MONSTAT u sektoru zdravstva i socijalne zaštite, u avgustu tekuće godine, radilo 12.736 zdravstvenih radnika. Istakla je da je posao doktora i medicinskog osoblja veoma odgovoran, zbog čega je neophodno, u budžetu za neradnu godinu koji je u pripremi, isplanirati finansijska sredstva kojima bi se za početak obezbijedila pristojna zarada. Takođe, potrebno je da se obezbijedi i mogućnost zdravstvenim radnicima da dobiju stambene kredite koje bi vraćali pod povoljnim uslovima. Navela je, kao veoma važno, da Odbor nakon sjednice donese zaključke koji će se uputiti nadležnim ministarstvima.

Dr Kenan Hrapović, ministar zdravlja je istakao da je bolji standard zaposlenih u zdravstvu u vrhu prioriteta Vlade Crne Gore, od početka njenog mandata. Izrazio je podršku povećanju plata zdravstvenim radnicima i naveo da će glavna aktivnost Ministarstva zdravlja, u narednom periodu, biti rad na povećanju zarada zdravstvenih radnika. Takođe, konstatovao je da su u toku intenzivni pregovori sa reprezentativnim sindikatima i Ministarstvom finansija, oko povećanja zarada zdravstvenim radnicima. Naglasio je da snaga sistema leži u kvalitetnim i motivisanim ljudima, a oslonac i suština zdravstvenog sistema su zadovoljni zdravstveni radnici, bez kojih nema efikasne i kvalitetne zdravstvene zaštite. Ministar dr Hrapović je naveo da se ne mogu poreći napori ministarstva, koje ulaže u poboljšanje uslova rada zdravstvenim radnicima, kroz sve veća izdvajanja za školovanja i edukacije i izdvajanja novca za rješavanje stambenih pitanja. Podsjetio je da je, u periodu od decembra 2016. godine do septembra 2019. godine, Vlada Crne Gore, za rješavanje stambenih pitanja zaposlenih u zdravstvu, obezbijedila novčana sredstva u iznosu od 1,5 mil.€. U istom periodu, za potrebe zdravstvenih radnika je obezbijeđeno 167 stambenih jedinica u Nikšiću i Podgorici i najavio je da će Vlada Crne Gore razmotriti Aneks sporazum sa reprezentativnim sindikatom zdravstva, sa kojim se nastavlja ulaganje u rješavanje stambenih pitanja zaposlenih kroz obezbjeđivanje dodatnih 1,5 mil.€ za period 2021-2023. godine. Istakao je da je trenutno na specijalizaciji 405 doktora, za čije školovanje se iz budžeta izdvaja

oko 3 mil.€ godišnje. Takođe, istakao je i da je, u protekle tri godine, za realizaciju programa kontinuirane medicinske edukacije iz budžeta izdvojeno 1,9 mil.€, što je omogućilo stručno usavršavanje doktora, medicinskih sestara i tehničara. Ulaganja za poboljšanje uslova rada zdravstvenih radnika su kontinuirana, kroz nabavke savremene medicinske opreme, za koju je iz kapitalnog budžeta uloženo 10,9 mil.€ i dodatnih 5 mil.€ iz kapitalnog budžeta tekuće godine. Kroz period energetske efikasnosti, u protekle tri godine, u adaptaciju zdravstvenih ustanova uloženo je 5 mil.€, a u toku je druga faza projekta, kroz koju će biti uloženo dodatnih 6 mil.€. Istakao je da cjelokupno ostvareni napredak zdravstvenog sistema, u protekle tri godine, pripada zdravstvenim radnicima, zahvaljujući njihovoj humanosti, posvećenosti, požrtvovanosti, znanju i radu. Takođe, istakao je da je najbolji pokazatelj da je zdravstveni sistem na dobrom putu činjenica da je povjerenje građana u zdravstveni sistem, u protekle tri godine, u samom vrhu i da će težiti da, u narednom periodu, bude još veće.

Darko Radunović, ministar finansija je podržao odluku Odbora za održavanje konsultativnog saslušanja i naveo da je Crna Gora još uvijek u periodu fiskalne konsolidacije, koja je počela 2017. godine i koja će trajati do 2020. godine. Naveo je da su zahtjevi reprezentativnih sindikata opravdani, ali je naglasio da su, u traženom obimu, nerealni, jer nije siguran da je procentualno povećanje, koje se u zahtjevima traži, u ovom trenutku, prihvatljivo. Takođe, naveo je da se pregovori oko povećanja zarada zdravstvenim radnicima vode u pravo vrijeme, jer je u toku priprema budžeta za narednu godinu. Istakao je da budžet treba da obezbijedi funkcionisanje cijeloga sistema i naveo da doktori i medicinski radnici zaslužuju posebnu pažnju, jer obavljaju posao koji je veoma važan za svaki sistem. Takođe, istakao je da će se, u periodu koji predstoji, pokušati naći mjera i utvrditi u kojem obimu će se moći izaći u susret zahtjevima, u skladu sa mogućnostima koje pruža budžet.

Sead Ćirgić, direktor Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore je istakao da je zdravstveni sistem veoma kompleksan sistem od kojeg zavisi budućnost jedne države. Podržao je poslanicu Vuksanović Stanković za konstataciju da je nedopustivo da ljekar specijalista ima niži koeficijent od zamjenika šefa kabineta predsjednika Vlade Crne Gore i iskazao mišljenje da dobar hirurg, koji obavlja najsloženije operacije, treba da ima najveću platu u državi. Istakao je da zdravstveni sistem funkcionise 24h dnevno i da doktori, na bazi takvog rada, u prosjeku primaju neto zaradu u iznosu od 952,77€ koja, pored osnovne zarade, obuhvata i ostale naknade: dopunski rad, dežurstvo, pripravnost, učešće u konzilijumima, mentorstvo i ostalo. Naveo je da je prosječna zarada medicinskih sestara, u avgustu, iznosila 497,15€. Istakao je da je veoma bitno naći modalitet da se nagrade oni zdravstveni radnici koji rade najsloženije poslove i koji imaju

najveći obim posla i naveo da u zdravstvenom sistemu ima ljekara specijalista čija mjesečna zarada, uz posebno ostvarene rezultate u radu, iznosi skoro 3.000€.

Dr Aleksandar Mugoša, predsjednik Ljekarske komore Crne Gore je naveo da sam povod sjednice, na kojoj se razmatra položaj i socio-ekonomski status zdravstvenih radnika u Crnoj Gori, sugeriše da doktori predstavljaju posebnu socijalnu kategoriju stanovništva, o čijem statusu treba razgovarati, zbog njihove ugroženosti, ranjivosti i njihovog nedefinisanog statusa. Podsjetio je na ulogu Skupštine Crne Gore, uz citiranje nekoliko članova Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koje su usvojili poslanici, i na taj način, preuzeli određenu odgovornost za njihovu primjenu. Naveo je da je za njega pitanje zdravlja nacije najznačajnije nacionalno i patriotsko pitanje, oko kojeg ne bi smjelo biti političkih nesuglasica, kao ni političkih interesa bilo koje političke grupacije ili partije. Citirajući član 144 Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim se definiše na šta se odnosi kvalitet zdravstvene zaštite, naveo je da mediji i građani zbog kvaliteta zdravstvene zaštite najčešće optužuju doktore. Međutim, istakao je da se od ljekara ne može očekivati kvalitetna zdravstvena zaštita, jer prvi uslov nije ispunjen, a to je obezbjeđivanje dobrih uslova i sredstava za rad. Uporedio je uslove za rad i ostvarene rezultate u radu crnogorskih i slovenačkih doktora i istakao da bi do obezbjeđivanja uslova za rad koje imaju slovenački i njemački doktori, crnogorskim doktorima trebalo obezbijediti veće zarade. Takođe, citirajući članove 19 i 10 Zakona o zdravstvenoj zaštiti, govorio je o zaštiti zaposlenih u zdravstvenom sistemu i načelu stalnog unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite. Istakao je da je izdvajanje od 5% BDP-a za zdravstvo nedovoljno za funkcionisanje zdravstvenog sistema, ukoliko se uzme u obzir obim prava, jer se u razvijenim sistemima taj iznos kreće od 9-11% BDP-a. Naveo je da novac izdvojen za zdravstveni sistem treba posmatrati kao pokretač ekonomskog razvoja. Dr Mugoša je naglasio da zdravstveni sistem ne smije biti finansiran isključivo iz državnog budžeta, jer se taj model finansiranja zdravstvene zaštite pokazao kao najneefikasniji, od svih koji su do sada primjenjivani. Zdravstvo je solidarna kategorija i mora biti finansirano od strane poslodavaca i zaposlenih. Istakao je da zdravstveni sistem Crne Gore karakterišu: male plate, preopterećenost poslom, nemogućnost profesionalnog razvoja, pritisak na profesionalnu autonomiju doktora, pretjeran uticaj politike, loša regulativa, negativan odnos javnosti i medija, spektakularni sudski procesi i ostalo. Takođe, istakao je da zahtijeva da se pitanje zdravstvene zaštite crnogorskih građana pokrene, ne samo pred Odborom za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, već i pred svim nadležnim institucijama: Vladom Crne Gore, Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom finansija, Fondom za zdravstveno osiguranje i medijima, kako bi se našlo konačno rješenje za njeno poboljšanje.

Dr Milena Popović Samardžić, predsjednica Sindikata doktora medicine Crne Gore je istakla da ne postoji zvanična evidencija o broju doktora koji su napustili Crnu Goru i istakla da je obrazovanje doktora proces koji traje preko 10 godina i da za edukaciju doktora medicine država izdvaja oko 40.000-50.000€, a za edukaciju doktora specijaliste od 100.000-150.000€. Takođe, istakla je da je za doktora jako važno da stekne doktorsku autonomiju uziskusne kolege. Navela je da je, prema nepotpunim podacima, Crnu Goru, do sada, napustilo 150 doktora. Podsjetila je da u javnom zdravstvu, prema podacima Instituta za javno zdravlje, radi 1.730 doktora i navela da ukoliko se Predlogom budžeta za 2020. godinu ne budu planirala novčana sredstva u iznosu od 15-20 mil.€ za povećanje zarada doktorima u iznosu od 300€ neto, onda će biti neophodno obezbijediti 50 mil.€ za liječenje građana van granica Crne Gore i za angažman doktora iz inostranstva. Istakla je da je veoma važno iskristalisati prioritete, jer je zdravlje građana prioritet.

Dr Ljiljana Krivokapić, predsjednica Samostalnog sindikata zdravstva Crne Gore je istakla da su zdravstveni radnici elita društva i da sindikat na čijem je čelu broji 4.500 članova, od ukupno 8.300 zaposlenih u zdravstvenom sistemu. Istakla je da je danas 25.000 ljudi u iščekivanju informacije da li će se zdravstvenim radnicima vratiti dostojanstvo koje im pripada, za koji se trude da ga kvalitetnim i humanim radom održe. Podsjetila je da je, u posljednjih sedam godina, budžet zdravstva uvećan za više od 80 mil.€, a da su 2016. godine u sistemu zdravstva zarade uvećane za 5%, a u nekim slučajevima, zbog usaglašavanja koeficijenta, 7%. Istakla je da je zahtjev sindikata da se Predlogom zakona o budžetu za 2020. godinu, koji je u izradi, planira povećanje zarada, na način što bi koeficijent za subspecijalistu, koji ima završen fakultet u trajanju od šest godina, doktorski staž, specijalizaciju u trajanju od pet godina i subspecijalizaciju u trajanju od godinu do dvije, koji je sada 11 iznosio 18, kao što ima sudija Osnovnog suda, koji ima završen fakultet u trajanju od četiri godine i položen pravosudni ispit. Istakla je da bi doktor nakon završenog fakulteta trebao da ima veću zaradu od prosječne zarade u Crnoj Gori, koja u ovom trenutku iznosi 566€. Predložila je da bi najbolje bilo da se zarada ljekara veže za odnos prema osnovnoj zaradi koji bi trebao da bude 1:5 ili odnos prema prosječnoj zaradi 1:2. Konstatovala je da je u zdravstvenom sistemu urađeno dosta, nabavljena je medicinska oprema i da ulaganje treba da prati ulaganje u kadar, kroz povećanje zarada. Konstatovala je da je potrebna reforma zdravstvenog sistema kada je u pitanju sjeverna i južna regija i da bi trebalo napraviti regionalne centre na sjeveru i jugu.

Dr Vladimir Pavićević, predsjednik Sindikata zdravstva Crne Gore je iskazao zadovoljstvo što se o ovoj temi otvorila rasprava na Odboru. Istakao je da su očekivanja

zaposlenih u zdravstvu bila da će se povećati zarade, nakon što se budžet zdravstva za 2019. godinu povećao za 32 mil.€, u odnosu na budžet iz 2018. godine. Naveo je da je zarada medicinskih sestara, bez toplog obroka i regresa sa minimalnim stažom, 340€, da je zarada ljekara, bez startnog dijela zarade, oko 520€, a zarada ljekara specijaliste oko 680€. Istakao je da je, u vrijeme jake konkurencije, otvorenih granica, približavanja Evropskoj uniji, jako teško naći argumente sa kojima bi se mogao mladi doktor zadržati u našoj državi, kada vidi oko sebe starije kolege, specijaliste, koji rade za mjesečnu zaradu od 720€. Takođe, istakao je da je privatni sektor opasnost za javni sektor i da je odnio pobjedu u svim zemljama u tranziciji. Naglasio je da je, u svim modernim zemljama, zadovoljan pacijent prioritet, ali i da nema zadovoljnog pacijenta bez zadovoljnog zdravstvenog radnika, tako da akcenat stavljaju, upravo, na zdravstveni kadar.

Dr Žanka Cerović, potpredsjednica Sindikata doktora medicine Crne Gore iskazala je zahvalnost što je na dnevnom redu sjednice Odbora jedan od najvažnijih segmenata svake države, a to su zdravstveni sistem i doktori. Navela je da postoji nesklad između priče koja je uloga zdravstva u Crnoj Gori i odnosa prema doktorima u Crnoj Gori. Dodala je da je doktor u Crnoj Gori „siromašan“ i da je „siromašniji“ od doktora na Kosovu i Republici Srpskoj. Takođe, istakla je da uvećana budžetska sredstva u oblast zdravstva odlaze u privatne zdravstvene ustanove što je, kako je navela, napravilo nesklad između javnog i privatnog partnerstva.

Nakon uvodnih izlaganja pozvanih lica na konsultativnom saslušanju **dr Draginja Vuksanović Stanković, članica Odbora** je istakla da doktori, uz uračunati prekovremeni i dopunski rad, pripravnost i dežurstva ne mogu da se izjednače sa platama sa državnim službenicima i namještenicima koji su, po visini plate, ispred njih. Citirala je obraćanje dr Aleksandra Mugoše, predsjednika Ljekarske komore Crne Gore, tadašnjem predsjedniku Vlade Milu Đukanoviću, 2016. godine da: „Specijalisti i subspecijalisti u zdravstvenom sistemu Crne Gore rade za 3,5€ po satu, u toku redovnog radnog vremena, i za 5,5€ po satu van radnog vremena“. Istakla je da prema podacima iz Granskog kolektivnog ugovora doktori medicine, stomatologije, dipl. farmaceuti, izabrani doktori medicine i stomatologije imaju koeficijent 6,53, a zamjenik generalnog sekretara Vlade 19,89, specijalisti u ambulatno dispanzerskim službama 8,2, a zamjenik generalnog sekretara u Ustavnom sudu 19,89. Takođe, navela je da je koeficijent zamjenika generalnog sekretara predsjednika Crne Gore 20,75, a specijaliste u operacionoj sali 8,5. Istakla je da, i pored povećanja budžeta Fonda za zdravstveno osiguranje za oko 70 mil.€, zdravstveni radnici i oni koji koriste zdravstvene usluge nijesu zadovoljni. Podržala je konstataciju ministra zdravlja dr Kenana Hrapovića da se napredak Crne Gore u oblasti zdravstva duguje zdravstvenim radnicima.

Član Odbora mr Boris Mugoša iskazao je zadovoljstvo što sjednici prisustvuju predstavnici struke i iskazao očekivanje da će uticati da se ovo pitanje ne posmatra kroz prizmu političkih interesa. Naveo je kao „neprirodno“ da političke partije „barjače“ sa temom koja je na dnevnom redu sjednice, kao i pojedinci koji su do 2015. godine bili u mogućnosti da direktno utiču na status doktora. Istakao je da je neophodno povećati zarade doktorima krajem tekuće ili početkom sljedeće godine. Međutim, istakao je da kada je u pitanju infrastruktura i nabavka savremene opreme, u posljednje dvije godine i šest mjeseci, urađeno je mnogo više nego u prethodnih 10 godina i naveo da je samo kapitalna medicinska oprema nabavljena u iznosu od 11 mil.€. Podsjetio je na svoje izlaganje sa Premijerskog sata kada je izjavio da je bitno upoređivati osnovne zarade doktora za osmočasovno radno vrijeme sa osnovnom zaradom službenika u državnoj upravi, a ne ukupne zarade ljekara koje podrazumijevaju i dežurstva, pripravnost i dr. Poslanik mr Mugoša je naveo da nije sistemsko rješenje, odnosno u skladu sa postojećim Zakonom o zaradama, da se koeficijenti doktora uvrste u tabeli za raspoređivanje zarada zaposlenih u javnom sektoru, jer se u njoj nalaze službenici i namještenici iz člana 2 stav 1 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. S obzirom da doktori, prosvjetni radnici, zaposleni u oblasti socijale i kulture rade, u skladu sa Zakonom u radu, a ne u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, to je razlog da izmjene treba vršiti kroz Granski kolektivni ugovor. Podsjetio je da je na prošloj sjednici Odbora posebnu pažnju posvetio članu 51 Zakona o radu, koji se odnosi na prekovremeni rad (dežurstvo u oblasti zdravstva) koji se krši na štetu doktora, jer moraju da obezbijede neprekidnu zdravstvenu zaštitu građanima. Naveo je da se dešava da se na listama dežurstava nalaze doktori koji dežuraju preko četiri dana u mjesecu, što je protivno zakonu. Naveo je da je i pripravnost faktički rad jer doktor, koji je u pripravnosti, dolazi na poziv, a pripravnost se, u dijelu naknade, minimalno tretira. Konstatovao je da bi se, kroz povećanje osnovne zarade doktora, uz ostale naknade i uz potpisivanje ugovora sa poslodavcem za prekovremeni rad preko 40 sati u toku mjeseca, značajno uticalo na poboljšanje materijalnog statusa doktora. Takođe, istakao je da je veoma važno posvetiti posebnu pažnju napadima na doktore i podsjetio da je javno pozvao sve, na Premijerskom satu, da osude napade na doktore. Pozvao je na kraju izlaganja sindikat i Vladu kao poslodavca da, kao partneri, nađu realno, dugoročno održivo rješenje sa kojim će biti najmanje nezadovoljnih i naveo da će takvo rješenje imati njegovu podršku.

Član Odbor dr Halil Duković se složio sa konstatacijom da su doktori elita i da je humanost ono što ih čini ponosnim. Naveo je da je zdravstvo, kao sistem, skupo i da će vremenom biti još skuplje. Takođe, naveo je da moderna medicina traži ulaganja u instrumente i dijagnostičke postupke i da iza svega stoji doktor, jer bez zadovoljnog

doktora i druga ulaganja su nepotrebna. Istakao je da je veoma važno zadovoljiti doktore da bi zdravstveni sistem funkcionisao i da, u Crnoj Gori, nije dobro postavljen sistem vrijednosti, da nije postavljen na zdravim osnovama i da se doktorima moraju povećati zarade. Mišljenja je da je iznos od 300€ za povećanje zarade doktoru nedovoljan, ali i da treba biti realan, kada su finansijske mogućnosti u pitanju. Složio se da dogovor treba da postignu sindikat i Ministarstvo finansija. Istakao je da je veoma važno povećati zarade doktorima koji počinju da rade, kako ne bi napuštali zdravstveni sistem, već ostajali da rade u njemu. Takođe, istakao je da su, uz doktore, veoma važne i medicinske sestre, jer bez njih ni rad doktora nije moguć i da treba uvažiti i njihov značaj. Naglasio je da se dogovor oko povećanja zarada mora postići kako bi doktori osjetili satisfakciju i brigu društva za njih.

Članica Odbora Maja Bakrač je iskazala nezadovoljstvo zbog obraćanja pozvanih lica, na sjednici, isključivo poslanici doc. dr Draginji Vuksanović Stanković, koja je podnijela Inicijativu za održavanje konsultativnog saslušanja. Podsjetila je da je Odbor, od 2016. godine, od kada je počeo 26. saziv, pokušavao da nađe određena rješenja, kada je u pitanju status zdravstvenih radnika. Navela je da su zalaganja svih članova Odbora da se poveća životni standard svim kategorijama stanovništva Crne Gore. Interesovalo ju je da li je, do sada, rađena analiza o mogućnostima povećanja zarada i da li je realno očekivati rezultat pregovora do kraja godine. Podsjetila je da je obaveza i Vlade i poslanika da se poveća kvalitet života svakog građanina. Navela je da je nesporan trud Ministarstva zdravlja da, kroz razne edukacije, rješavanje stambenih pitanja, ulaganja u infrastrukturu, omogući bolji i kvalitetniji rad zdravstvenim radnicima. Dodala je da je za rješavanje ovog pitanja potreban multisektorski pristup jer jedino, na taj način, može doći do adekvatnog trajnog rješenja. Takođe, navela je da niko nije zadovoljan odlivom radnika, ali se mora prihvatiti činjenica da se to događa na putu ka Evropskoj uniji koja omogućava otvorenost granica i mobilnost radne snage. Izrazila je očekivanje da će se ljudi, koji su otišli iz Crne Gore, jednoga dana vratiti u svoju državu, sa stečenim novim znanjima i iskustvima. Iskazala je želju i otvorenost za pomoć da se riješi pitanje povećanja zarada zdravstvenim radnicima i očekivanje da će se, do rješenja, kojim će biti svi zadovoljni, doći veoma brzo.

Poslanica doc. dr Branka Bošnjak je navela da imamo zdravstveni sistem u kojem imamo nezadovoljne doktore ne samo sa svojim materijalnim statusom već i sa uslovima u kojima rade i opremom sa kojom rade. Takođe, navela je da se ne smije dozvoliti da doktori u Crnoj Gori budu „siromašni“, jer su uvijek bili elita u društvu i da bi njoj trebalo da pripadaju i univerzitetski profesori, ali da sistem nažalost favorizuje druge profesije. Istakla je da se sjednica Odbora ne smije završiti sa preporukama, za koje se

ne bi znalo kada će se realizovati, jer su poslanici u mogućnosti da utiču na povećanje plata doktorima. Kada su u pitanju napadi na doktore, podsjetila je da ih je ona osudila više puta. Istakla je da ima prostora u budžetu za povećanje zarada doktorima ali kroz povećanje koeficijenata, a ne kroz procentualno povećanje. Navela je da je veliki problem što su doktori opterećeni radom preko 40 sati, dozvoljenih zakonom, za prekovremeni rad, posebno u pojedinim oblastima gdje postoji deficit doktora. Takođe, navela je da preko 40 sati dozvoljenih zakonom, od doktora može da radi samo ko hoće, po većoj cijeni po satu. Naglasila je da se možemo suočiti sa problemom da, iz zdravstvenog sistema, ode kvalitetan kadar, a dovođenje ljekara zdravstveni sistem košta mnogo više nego mjesečni rad crnogorskog doktora. Podsjetila je da je od ukupnog broja zahtjeva za sporazumni prestanak radnog odnosa zaposlenih u javnom sektoru 52% iz sektora zdravstva.

Članica Odbora dr Vera Bulatović je na proceduralnu reakciju člana Odbora mr Borisa Mugoše, sa početka sjednice, zbog informacije koja se pojavila u nekim medijima, da je vlast primorana da o položaju zdravstvenih radnika otvori raspravu u Skupštini Crne Gore, konstatovala da je u pitanju bio „nesrećan“ izbor riječi novinara koji je pisao članak, na koji je on imao prigovor. Takođe, navela je, da nije u redu izjava poslanika mr Mugoše da, članovi Odbora iz vladajuće većine, nijesu htjeli da se socio-ekonomski status zdravstvenih radnika nađe na dnevnom redu sjednice o njemu se, na sjednici Odbora, ne bi razgovaralo. Istakla je da se ljekari, čija je mjesečna zarada manja od iznosa prosječne potrošačke korpe, ne mogu nazivati elitom i podržala je konstataciju dr Žanke Cerović da su doktori u Crnoj Gori „siromašni“. Takođe, istakla je da, nakon finansijski iscrpljujućeg studiranja i zasnivanja radnog odnosa, ljekari nijesu u mogućnosti da, od mjesečnih zarada, sebi riješe stambeno pitanje. Poslanicu Bulatović je interesovalo ko su ljekari koji mogu da zarade, u crnogorskom zdravstvenom sistemu, platu od 3.000€, koju je, kao primjer, naveo Sead Čirgić, direktor Fonda za zdravstveno osiguranje. Navela je da se prekovremeni rad preko 40 časova mjesečno ne plaća u Opštini Nikšić, u ustanovama u kojima se pruža zdravstvena zaštita. Takođe, navela je da je veliki problem nedostatak doktora jer bi se, u suprotnom, mogla organizovati dežurstva i ne bi bilo potrebe za prekovremenim radom. Zbog nedostatka doktora u nekim zdravstvenim ustanovama se zapošljavaju doktori iz regiona i navela je da se dešava da se doktoru prekine specijalizacija kako bi se vratio da pomogne svojoj zdravstvenoj jedinici iz koje je otišao. Istakla je da je najvažnije utvrditi prioritete, a zatim konstatovala da, do sada, nije stekla utisak da sindikati (ne misli samo na sindikat zdravstva, već na sve sindikate) štite prava radnika već da su više naklonjeni Vladi i da doktori nemaju podršku od svojih sindikata. Takođe, konstatovala je da je Demokratski front, kao partija, osudila napade nad doktorima, koji se dešavaju zato što je doktorima oduzeto dostojanstvo.

Član Odbora Janko Vučinić je konstatovao da je socio-ekonomski položaj radnika u Crnoj Gori težak i da je tako loš položaj radnika posljedica teškog stanja u društvu, u kojem vladaju korupcija i kriminal i da je društvo podijeljeno na bogate, koji su bliski vladajućoj partiji i one koji žive od malih zarada. Takođe, konstatovao je da, u društvenom ambijentu koji trenutno vlada u Crnoj Gori, teško popraviti položaj bilo kojih radnika. Naveo je da kada se liječi neka bolest ne liječe se njene posljedice, već uzroci i da upravo zbog toga ministar finansija nije smio da konstatuje da su prevelike ambicije sindikata kada je u pitanju povećanje zarada zdravstvenim radnicima. Naglasio je da se iz budžeta države novac rasipa i da se mora pronaći rješenje i obezbijediti novac za povećanje zarada zdravstvenim radnicima. Naglasio je da sa sjednice Odbora treba izaći sa konkretnim predlozima, a ne da se Inicijativa za održavanje konsultativnog saslušanja pretvori u političku promociju, jer nije u redu zloupotrebjavati težak položaj doktora zbog takve vrste promocije. Podsjetio je na dodjelu kredita za rješavanje stambenih pitanja javnim funkcionerima i naveo da bi rješavanje stambenih pitanja trebalo preusmjeriti na doktore, kako bi se spriječio njihov odlazak iz Crne Gore. Istakao je da bi se doktorima povećanjem zarada od 300€ vratilo njihovo dostojanstvo i obezbijedio pristojan život.

Član Odbora mr Boris Mugoša se osvrnuo na izlaganje poslanice dr Bulatović navodeći da se krilatica „da smo primorani” odnosila na predstavnike vlasti u Odboru. Pojasnio je da se na prethodnoj sjednici, u formalnom smislu, odlučivalo da se, o ovoj temi, raspravlja na Odboru i da, u formalnom smislu, članovi Odbora iz vladajućih partija nijesu bili za održavanje konsultativnog saslušanja, ono se ne bi održalo.

Članica Odbora dr Vera Bulatović je u odgovoru izrazila zadovoljstvo što se o ovoj temi raspravlja na sjednici Odbora i da bi sa ovom tačkom dnevnog reda trebala da počinje svaka sjednica do donošenja konkretnih rješenja kada je u pitanju položaj zdravstvenih radnika.

Poslanik mr Raško Konjević je konstatovao da niko bolje ne može ocijeniti socio-ekonomski položaj zdravstvenih radnika u Crnoj Gori od predstavnika sindikata i predstavnika Ljekarske komore i iskazao zadovoljstvo što se od njih moglo čuti u kakvoj su poziciji zdravstveni radnici u sistemu. Takođe, konstatovao je da bi rad doktora trebalo da vrijedi onoliko koliko bi doktor imao elementarnu satisfakciju. Naveo je da je prosječna mjesečna zarada medicinske sestre sa više godina radnog staža oko 340€, doktora oko 520€, a doktora specijaliste oko 680€. Podsjetio je da se od strane predstavnika Vlade često čuje da je Crna Gora lider u regionu sa aspekta razvoja ekonomije i da je rast BDP-a najveći u regionu i naveo da je, zbog posljedica inflacije, zarada 2018. godine bila manja za 2,3%, u odnosu na 2017. godinu. Takođe, podsjetio je da je budžet Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, u periodu od 2015-2019. godine, porastao oko 60

mil.€, što je istakao da podržava jer, u mnogim zemljama, budžet zdravstva raste dinamikom kojom raste BDP. Naveo je da su, u periodu od 2016-2019. godine, bruto zarade zaposlenih u javnom sektoru, pored perioda optimizacije broja zaposlenih i bez povećanja zarada, porasle za 50 mil.€. Istakao je da je porazan podatak da je, od ukupno 1.000 prijavljenih zaposlenih u javnom sektoru za sporazumni prestanak radnog odnosa uz otpremninu, preko 50% prijavljenih je iz sektora zdravstva. Podsjetio je da je, u Programu ekonomske reforme, koji je usvojila Vlada za period od 2019-2021. godine, navedeno da neće biti povećanja zarada zaposlenih u javnom sektoru i pitao je predstavnike Vlade da li se odustalo od navedenog dokumenta ili da li će doći do njegovih izmjena, da bi se povećale plate zdravstvenim radnicima. Uputio je poziv udruženjima iz struke da dostavljaju sugestije na zakone poslaničkim klubovima, koji se dostavljaju Skupštini Crne Gore na usvajanje. Istakao je da je veoma važno reagovati na vrijeme kada dođe do problema i naveo kao primjer Rumuniju, koja je kasno reagovala na problem odlaska doktora iz zemlje da kasnije ni povećanje zarada doktorima za preko 50% nije pomoglo da se problem riješi.

Član Odbora Nikola Divanović je konstatovao da je sjednica sa ovom tačkom dnevnog reda opravdala svoju svrhu. Podsjetio je da su se na sjednicama Odbora, do sada, tokom trajanja 26. saziva, otvarale razne teme i razgovaralo o svim izazovima. Istakao je da je tema o kojoj se razgovaralo na konsultativnom saslušanju najmanje politička i iskazao je zadovoljstvo što su svi saglasni oko krovnog zaključka, a to je da treba povećati plate zdravstvenim radnicima. Takođe, istakao je da je tema strukturno sistemska i da Odbor ne može eksplicitno i direktno da utiče na povećanje zarada zdravstvenim radnicima. Podsjetio je na konstataciju ministra finansija da je pravo vrijeme za pregovore, koji se vode između ministarstava i reprezentativnih sindikata, zbog pripreme Nacrta zakona o budžetu za 2020. godinu. Podržao je izlaganje dr Aleksandra Mugoše, koje se odnosi na tehnički dio. Naglasio je da je socio-ekonomski položaj zdravstvenih radnika samo jedan od prioriteta Demokratske partije socijalista, koja vjeruje u slojevite promjene u društvu. Takođe, naveo je da ima naglašeno poštovanje prema ljudima koji obavljaju posao od javnog interesa, jer nemaju mogućnost da nastupe na tržištu rada i ostvare posebne finansijanske benefite, već rade za mjesečnu zaradu. Naglasio je da, kada su u pitanju strukturne reforme u zdravstvu, misli na: bolji socijalni položaj zaposlenih, bolju zdravstvenu uslugu, zdravstvenu zaštitu, servis i ostalo. Interesovao ga je odgovor ministra zdravlja kako su u Ministarstvu, na čijem je čelu, zadovoljni sa pruženom zdravstvenom uslugom turistima tokom ljetnje turističke sezone, na primarnom i sekundarnom nivou zdravstvene zaštite, uvažavajući činjenicu da, u ukupnim primicima u budžetu, prihodi od turizama učestvuju sa 1,15 milijardi eura. Na kraju diskusije je konstatovao da rezultat mora biti baziran da dogovoru resornih

ministarstava i sindikata, a pravi test o postignutom dogovoru će biti Nacrt zakona o budžetu za 2020. godinu.

Dr Nedžad Drešević, član Odbora je konstatovao da svi članovi Odbora imaju isti stav kad je u pitanju tema koja je na dnevnom redu sjednice Odbora. Istakao je da ni povećanjem zarade od 100% zdravstvenim radnicima ne bi se mogao platiti njihov rad u zdravstvenom sistemu. Mišljenja je da treba biti realan kada su u pitanju zahtjevi za povećanje zarada zdravstvenim radnicima. Podsjetio je da je budžet zdravstva Republike Slovenije, koja ima tri puta više stanovnika od Crne Gore, 3,5 milijarde eura, dok budžet zdravstva Republike Turske na godišnjem nivou iznosi 30 milijardi eura. Naveo je da se države iz okruženja, takođe, susrijeću sa odlivom zdravstvenih radnika i da se povećanjem zarada zdravstvenim radnicima u našem zdravstvenom sistemu, neće spriječiti njihov odlazak van Crne Gore. Istakao je da dogovor, oko povećanja zarada zdravstvenim radnicima, treba postići između reprezentativnih sindikata, Ministarstva finansija i Ministarstva zdravlja.

Ministar zdravlja dr Kenan Hrapović, u završnom izlaganju, je konstatovao da očekuje da će doći do povećanja zarada zdravstvenim radnicima i da razgovore treba usmjeriti ka Vladi, kao poslodavcu i reprezentativnim sindikatima, kao potpisnicima Granskog kolektivnog ugovora, koji treba da nađu održiv i prihvatljiv model. Naveo je da je jedan od prioriteta rada Ministarstva zdravlja poboljšanje standarda zaposlenih u zdravstvenom sistemu, kroz povećanje zarada koje zaslužuju zbog posla kojim se bave, stečenog obrazovanja, vremena provedenog na radnom mjestu i rizicima koje preuzimaju spšavajući ljudske živote. Takođe, naveo je da su samo neka od ulaganja Vlade i Ministarstva zdravlja u zdravstvene radnike, u proteklom poreriodu, bili: rješavanje stambenih pitanja, upućivanje velikog broja doktora na specijalizacije i subspecijalizacije kao i upućivanje zaposlenih na kontinuirane edukacije. Na kraju, zaključio je da pregovori između ministarstava i reprezentativnih sindikata idu u dobrom pravcu i da očekuje njihovo uspješno okončanje koje će rezultirati povećanjem zarada zdravstvenim radnicima.

Ministar finansija Darko Radunović je konstatovao da je dobra poruka koja je upućena, a to je da je neophodno utvrditi prioritete. Istakao je da su urađeni finansijski proračuni oko povećanja zarada, samo treba utvrditi u kojem obimu se mogu zarade povećati. Naveo je da je za njega, kao ministra finansija, prioritet utvrditi šta bi bila posljedica povećanja zarada i kakav bi fiskalni uticaj imalo na budžet države, dok je za ministra zdravlja taj prioritet utvrditi da li može, u datim uslovima, da organizuje funkcionisanje zdravstvenog sistema. Objasnio je da država ne izlazi iz okvira Programa ekonomske reforme i da zaposlenima u javnom sektoru, osim zdravstvenim i prosvjetnim

radnicima, neće biti povećanja zarada u toku 2020. godine. Naveo je da će se u 2020. godini vratiti porez na dohodak zaposlenima sa 11% na 9%, što će dovesti do povećanja neto zarada zaposlenih, čije su plate veće od prosječne, za 2%. Na kraju, iskazao je očekivanje da će se naći realno održivo rješenje za povećanje zarada zdravstvenim radnicima.

Predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje dr Suad Numanović je, u završnoj riječi, konstatovao da povjerenje građana u zdravstveni sistem Crne Gore rastei da je zdravstveni sistem, nakon uspjeha iz 2018. godine, kada je ostvario najveći skok od svih evropskih zemalja, sa 34. na 25. mjesto, prema najnovijoj rang listi Evropskog zdravstvenog potrošačkog indeksa (ECHI), od 35 zemalja Crna Gora se nalazi na 23. mjestu i napredovala je u odnosu na prethodnu godinu za dvije pozicije. Podsjetio je da nije u nadležnosti Odbora da donosi konkretne odluke za rješavanje pitanja iz određenih oblasti, već da razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na oblasti iz njegove nadležnosti i da predloži Skupštini da usvoji ili ne usvoji zakonski tekst. Pozvao je sve nadležne organe na poštovanje usvojenih zakona i istakao da će Odbor, kroz održavanje kontrolnih saslušanja, konstatovati da li se oni primjenjuju na kvalitetan način ili ne. Istakao je da je nasilje nad zdravstvenim radnicima jedna negativna pojava koja se, kroz zakonski okvir, mora urediti i koju nadležni državni organi moraju suzbiti. Na kraju, konstatovao je da su se svi prisutni jednoglasno složili da je, zbog teškog stanja zdravstvenih radnika, neophodno povećati zarade i da su dali podršku za nastavak socijalnog dijaloga između reprezentativnih sindikata, Ministarstva zdravlja i Ministarstva finansija.

Na kraju, poslanica doc. dr Draginja Vuksanović Stanković je predložila određene zaključke, nakon čega je predsjednik Odbora dr Suad Numanović konstatovao da će konačni predlozi zaključaka, sa ovog konsultativnog saslušanja, biti naknadno formulisani i usvojeni na nekoj od narednih sjednica Odbora.

Sjednica je završena u 13 sati i 30 minuta.

Sekretarka Odbora

Snežana Kaluđerović

Predsjednik Odbora

dr Suad Numanović